

«Les llibreries som garantia de diversitat cultural»

Per a la presidenta de l'Associació de Llibreters Valencians, les llibreries són una garantia de la diversitat cultural. Contra el pensament únic, contra la lectura única, hi predica amb l'exemple de la seua llibreria, que enguany compleix trenta anys al servei dels lectors.

L'establiment es troba enmig de les palmeres, a un pas del trenet que travessa –encara– l'horta i els canyars, just enfront de l'església de Sant Jordi, de Paiporta, un sant enrajolat i meridional que és el mític protector dels llibres. Aquesta llibreria fou oberta per la propietària el 1978: conta que quan acabà el COU decidí instal·lar una llibreria, per vocació i per gust. Sembla que durar tres dècades no és poca cosa. En un principi s'hi dedicà més a la secció de papereria, però ben aviat esdevingué un dels principals referents comarcals, especialment al llarg dels primers deu anys d'existència del local.

Glòria Mañas afirma que en aquells anys «notaves una motivació de les escoles i del professorat per a convertir la llibreria en un referent, en un punt de trobada, d'informació i de cultura. També esdevingué un espai de trobada d'àmbit local de persones amb inquietuds polítiques». Recorda com a principis dels anys noranta començà una altra etapa, els efectes de la qual encara cuegen, caracteritzada per la invasió de l'espai comercial i cultural de les llibreries per uns altres ens, com les grans superfícies, les AMPES que es veien reforçades per les polítiques agressives de determinades editorials. Aquesta problemàtica, comuna a totes les petites i mitjanes llibreries, xoca contra les comprensibles aspiracions de les AMPES i de la gratuïtat dels llibres de text, «pero que no haja de ser a costa de les llibreries», referma gràficament. Aquesta minva, que Mañas calcula al voltant del 30% de les vendes totals de la llibreria, suposa una forta descapitalització dels establiments menuts i mitjans. Des de fa un parell d'anys, però, Glòria Mañas afirma que s'hi viu una

situació d'esperança, amb una nova Llei del Llibre i les polítiques d'adequació per part de les diferents administracions.

De la mateixa manera, per a la propietària de La Moixeranga, el canvi d'hàbits en l'adquisició de llibres de text comporta de retruc un altre problema en absolut menystenable: atès que en qualsevol lloc compres llibres, no cal anar-hi a la llibreria. És per això que els xiquets deixen de percebre les llibreries com a espais culturals i de referència per als llibres i l'adquisició de cultura i formació, a més de la pèrdua de contacte de les llibreries amb el sector docent. Tampoc hem de perdre de vista el fet que les llibreries som una garantia important de diversitat, varietat i independència cultural. Amb el sistema existent fins ara es perd varietat i riquesa en la literatura i els llibres de text: és semblant al pensament únic. És a dir, a una distribució en molt poques mans que, evidentment, poden marcar unes directrius molt específiques en aquest sentit i generalment poc orientades vers aquesta diversitat de propostes i de veus impreses. Pot resultar una visió utòpica, però el llibreter, com a professional, proporciona més difusió, més eixida, garanteix l'existència de moltes editorials, pot oferir un ventall molt més ampli del panorama. És per això que defensem les llibreries com un espai privilegiat de defensa i garantia de la diversitat i la riquesa culturals, que es veurien greument afectades si la transmissió entre editorials i lectors fóra mitjançant un pocs grans centres, despersonalitzats i en absolut tan coneixedors del sector, que a més a més obeeixen uns criteris que en absolut afavoreixen la diversitat cultural i la llibertat mateix, al capdavall, de creació i de difusió de les idees. Amb un mercat

*Creiem que la nostra
aposta és la qualitat,
l'assessorament i un servei
molt personalitzat.*

dominat per poques mans i molt marcades exclusivament per l'aspecte comercial, quina supervivència tindrien les petites i mitjanes editorials? Quantes veus no es perdrien? Quanta pluralitat no desapareixeria?

L'àmbit geogràfic de La Moixeranga avui ben bé abasta quasi tota l'Horta Sud. Tot i això, cal tenir en compte l'efecte perniciosos que per al petit i mitjà comerç suposa trobar-se tan a prop de la gran ciutat i, a més a més en el cas d'aquesta llibreria de Paiporta, assetjada per grans centres comercials. Glòria Mañas ens revela la recepta que ha permès al seu establiment continuar amb bona salut en els darrers anys: «Creiem que la nostra aposta és la qualitat, l'assessorament i un servei molt personalitzat, pràcticament fet a mida per a cada client. Nosaltres tenim distribució de la gran majoria de les editorials existents en el mercat, per menudes, allunyades o relativament marginals que puguen resultar. Aquesta és una de les principals característiques que distingeix un professional del llibre de qui no ho és. Des de La Moixeranga conjuguem l'aspecte cultural amb l'aspecte comercial del llibre [...]. És un producte molt especial i sempre hem reivindicat que la llei reconeguera de manera clara i explícita, amb totes les seues conseqüències, el nostre paper com a agent de difusió de la cultura.» La Moixeranga ofereix llibres de tota mena i condició, i distribueix qualsevol peticions que siga factible de trobar al mercat editorial.

El tipus de llibre més venut és la novel·la i la narrativa de ficció en general, seguit de l'infantil. De la mateixa manera, i per ampliar els espais de venda, La Moixeranga participa en fires, exposicions itinerants, actes escolars o acadèmics, aplecs, trobades i tota

mena d'esdeveniments on el llibre té quelcom a dir. Per exemple, un dels espais on aquesta llibreria concorre des de fa anys és el conegut certamen de flors i plantes Iberflora, amb publicacions i llibres tècnics. Sens dubte, la vocació de professionalitat i de difusió de la cultura és ben present en aquesta empresa.

I si els llibres han canviat en els darrers trenta anys, també ho han fet els lectors: «El tipus de lector ha evolucionat. Tinc des de clients que ho són des que començarem el negoci, fins a persones que llavors encara no havien nascut. M'agradaria destacar, especialment, l'augment del nombre de dones lectores. Un augment no vinculat necessàriament a un major grau de formació o a una vinculació universitària, sinó a una elevada i progressiva incorporació de la dona, també, a la lectura.»

Les noves tecnologies arriben en forma de comandes pel correu electrònic, encara que, pel moment, no es plantegen des de La Moixeranga introduir la venda per Internet. «Afortunadament –diu Glòria Mañas–, tenim molta feina preparant i enviant les comandes que ens arriben de manera presencial o pel correu electrònic.» Bona part del negoci de la llibreria rau en la venda a col·legis i biblioteques. Alhora, des de La Moixeranga volen destacar el paper actual de la llibreria com a dinamitzador de la vida cultural local i de proximitat d'un servei amb unes característiques tan especial com és l'adquisició de llibres. Per a l'ànima d'aquesta llibreria, guardonada el 2006 per la Trobada d'Escoles en Valencià de l'Horta Sud per la seua tasca, no resulta difícil conjugar els dos vessants, comercial i cultural, del llibre: «No volem que ens subvencionen, sinó que ens deixen treballar. Hauria d'haver-hi una sensibilitat diferent

*La Moixeranga,
de Paiporta, és una illa,
l'illa del tresor, en
els mars de l'Horta Sud.*

per part de l'administració i de les entitats educatives. Hauria d'existir un comportament especial i preferent com a agents de cultura, com a transmissors de coneixement i com a garants de la pluralitat cultural. Es tracta d'una qüestió de valors.»

La Moixeranga, vista l'empenta i la professionalitat dels seus gestors, sembla tenir assegurada una fructífera pervivència per a, pel cap baix, uns altres trenta anys. L'espai físic, en una cantonada estratègica de la plaça, convida a submergir-se en la pau que tan sols els llibres poden oferir als lectors empedreïts o als qui naveguen a la descoberta. Un espai realment acollidor i càlid on tot sembla a l'abast de la mà i, encara que regna una placidesa exquisida, s'endevina una activitat frenètica de tragar caixes de llibres que entren i caixes de comandes que ixen. La llum entra tamisada pel verd de les palmeres, i el Sant Jordi de taulellets que presideix la plaça de Paiporta ni s'ha bellugat durant la conversa. És una primavera de l'oratge i de l'esperit. Tant de bo, doncs, els nous temps que Glòria Mañas sent com a pròxims, es materialitzaren ben aviat. Aquesta llibreria és un oasi de cultura enmig del desert que aquesta nostra societat porta a sobre. Quantes llibreries com aquesta sostenen tants i tants lectors? Quantes llibreries com aquesta sostenen ací i allà la fràgil cultura llibresca del nostre país? La Moixeranga, de Paiporta, és una illa, l'illa del tresor, en els mars de l'Horta Sud.

□ Alexandre Navarro

LINEA REAL

El Premio Lector
de la
Asociación
de Lectores
de España

Una verdad
incómoda para
las generaciones
A. COPE

Las mujeres que escriben
peligrosas

El premio de la crítica
de la
Asociación
de Lectores
de España

